

over

Stichting Kinderen van Sikkim
Kromme Waal 20
1011 BT Amsterdam
Giro 9227356

de Kinderen van Sikkim

Van: Jannie Langbroek

Redactie en vormgeving: Shirley Khoebal

'It is not how much we do, but how much love we put into the doing'
'It is not how much we give, but how much love we put into the giving' - Mother Teresa

In deze tussentijdse nieuwsbrief wordt verteld over de laatste ontwikkelingen bij de kinderen in Sikkim. Sinds nieuwsbrief nr. 4 van juni jl. zijn er al veel vorderingen gemaakt. Mede dankzij de financiële bijdragen die de stichting mocht ontvangen van jullie. De bijdragen zijn op allerlei manieren besteed: aan huisvesting en levensonderhoud van sponsor-kinderen, een extra wc, een schommel en wip, de tuin, kortom, er is met grote inzet gebouwd, aangeschaft, aangekleed, gevoed en geplant. De tijdelijke vrijwilligers die op de school werkzaam zijn geweest, laat ik verderop in deze nieuwsbrief eveneens aan het woord. Via mailverkeer onderhouden we intensief contact. Zij vertellen in hun eigen woorden hun belevenissen op de school en over het wel en wee van de kinderen.

JUNI / JULI

Yamyang bewaakt het fort

Met Yamyang, het schoolhoofd, heb ik regelmatig telefonisch en mailcontact - mits de electriciteit het doet, want soms is er weken achtereen geen stroom. De aangeschafte wasmachine is nog steeds een bron van grote vreugde, vooral vanwege de centrifuge waardoor het wasgoed er bijna droog uitkomt. Yamyang meldde dat er met een recente sponsorbijdrage een extra buitentoilet is gebouwd, zodat de jongens en meisjes nu over hoognodige aparte toiletruimten beschikken. Er wordt nog gewerkt aan een aparte douche. Yamyang, die zoals hij zegt het fort bewaakt, vertelde voorts dat hij in

gesprek is met een jurist over de op te richten Trust waarvoor hij ongeveer 250 euro nodig zal hebben. De Trust is noodzakelijk om buitenlands geld te mogen ontvangen en buitenlandse vrijwilligers op de school te kunnen laten werken. De Stichting/De Trust gaat Friends of Sikkim heten en de eigenaar van het schoolgebouw, Dr. Rai, een gepensioneerde leraar, heeft toegezegd lid van het bestuur te willen zijn, evenals Miss Uden Rinzing, een lerares met belangrijke connecties (haar broer is minister van onderwijs en ook andere familieleden bekleden invloedrijke posten - heel belangrijk in Sikkim).

Financiën en andere schoolzaken

De financiën zijn eind juni besproken, vlak voor het vertrek van vrijwilliger Janneke. In een vergadering namen ze ook de vorderingen van de leerlingen door en de toekomst van de school/de stichting. Intussen zijn de schommel en de wip klaar. Er is daarvoor een stevige cementen fundering gestort. Vrijwilliger Michel heeft het speeltuig afgemaakt: geschuurd en (vrolijk blauw) geverfd.

De kinderen zijn door het dolle heen en heel Bhuriakop is een kijkje komen nemen (zo berichtte vrijwilliger Francois). Ook de uniformtruien met het schoollogo zijn bijna klaar. Yamyang ontvangt veel dankwoorden en bedankbrieven van de kinderen en hun families; hij vraagt regelmatig en met klem deze berichten over te brengen aan de sponsors. Bij deze dus.

Foto: Yamyang (l) en MK

Gezondheid van vrijwilligers en kinderen

Premkit, de jonge Lepcha-onderwijzeres, is een tijdje ziek en in de hoofdstad Gangtok. Vrijwilligers, maar ook veel kinderen zijn, telkens in een groepje van zo'n 6 of 7 om beurten ziek (hoge koorts en pijn). Janneke, een van de vrijwilligsters die inmiddels al vertrokken is, heeft voorgesteld het beddengoed te wassen, want het probleem is ook dat de kinderen met z'n tweeën in één bed slapen, er is dus nooit maar één kind ziek. Francois berichtte per mail over de monsoon die zijn intrede had gedaan, maar toch was het af en toe ook droog. Hij was een tijd ziek geweest, had zelfs in het ziekenhuis van Soreng gelegen, omdat hij plotseling hoge koorts kreeg, waarschijnlijk als gevolg van een schorpioenen- of spinnenbeet. Met medicijnen van het ziekenhuis is hij gelukkig weer hersteld.

Operatie Dawa

Dawa, het jongetje met een stoma, waarover ik in de vorige nieuwsbrief vertelde, is door Yamyang begeleid naar het ziekenhuis in Siliguri (een dag reizen per jeep vanaf de school).

De specialisten onderzochten hem en stelden vast dat er twee operaties nodig zijn (kosten: ruim 60.000 rupees / 1200 euro). Daartoe moet

het gat midden op zijn buik dichtgemaakt en de uitgang en de darmen verlegd. Recent bericht: de stomazakjes uit Nederland die zo aardig waren afgestaan door de dames van de VU zijn gearriveerd en meteen gebruikt voor Dawa, waardoor hij niet meer zo vreselijk stinkt in de klas. Helaas gaat Dawa's concentratie op school zodanig achteruit, dat hij misschien binnenkort zal moeten ophouden met naar school gaan. Wie de ouders van Dawa zou willen helpen bij het bekostigen van de operatie: giften zijn welkom onder vermelding: operatie Dawa.

Sponsorkinderen Mingma en Maya

Na mijn terugkeer uit Sikkim, kreeg ik begin juli eindelijk bericht van Mingma. Hij is student van DPCA, de vorige school, en één van de weinigen die in één keer zijn examen haalde. Mingma's ouders zijn echter zo arm, dat het al een wonder was dat ze hem tot klas 10 op school konden laten zitten.

Aan het begin van het jaar had hij mij gemailld of ik zijn computercursus wilde sponsoren.

Ik schreef hem toen terug dat ik dat wel wilde, maar liever nog zag dat hij zijn studie voortzette en weer naar school en klas 11 zou gaan. Nu vertelde hij mij in de mail dat hij dat inderdaad zou doen. Mingma kan terecht in Sombaria en hij vroeg of mijn aanbod hem daarbij financieel te steunen nog steeds gold. Hij had een tijd bij een oom in Nepal op het land gewerkt en was niet in de buurt van een computer geweest om contact te leggen. Die middag belde ik naar Francois en vroeg of ik via hem geld voor Mingma en Maya kon sturen. Intussen hebben deze twee studenten elk 5000 rupees (100 euro) ontvangen, waarmee zij het komend half jaar vooruit kunnen.

Maya is gelukkig ook weer naar school gegaan na haar examens. Zij zit vanaf 3 juli in Pelling op een overheidsschool, in een klas van 95 (!) leerlingen. Ze deelt samen met haar neef Bhim een kamer die 9 euro per maand kost. Het is 20 minuten lopen naar school en ze koken zelf, liet ze me in een brief weten, die ik begin augustus ontving.

Examentijd

De eerste weken van augustus waren drukke tijden: examens voor de leerlingen. Om de werkdruk van de kinderen wat te verlichten, heeft Francois met zijn collega's een schema gemaakt waarin tussen ieder examen een dag vrij is opgenomen om te kunnen studeren. Samen met Francois hebben de leraren de examens voorbereid op de PC (gekregen van een gulle gever uit Holland) en de leraren kunnen de examens volgend jaar gemakkelijk aanpassen en opnieuw gebruiken.

Lesprogramma en andere activiteiten

Een fragment uit een mailbericht van Janneke, vrijwilliger:

7 juni 2003 - 'In de school gaat het goed. Toen ik vorige week terug kwam van een bezoekje aan Soreng, zag ik dat Premkit en de kinderen een heel stuk van de tuin hadden gewied en een nieuw bed gemaakt hadden. Pala (de kok - red.) is net terug van 5 dagen vakantie met zijn vrouw en zoon. Omdat we net de pakketten hadden ontvangen, hebben we wat kleren voor zijn zoon meegegeven, en ook nog wat voor arme mensen die hij daar kent. We hebben nu zo veel, en veel kledingstukken zijn veel te groot voor de kinderen, zodat we naar volwassenen zoeken die ze nodig hebben. Twee dagen geleden kwam de Intelligence Police, die Yamyang te vriend wil houden in verband met de buitenlandse vrijwilligers, de school bezoeken. Toen een van de mannen om 2 handpoppen vroeg, kon hij geen nee zeggen. MK en ik gaan ook naar heel arme families om te kijken of ze sponsoring nodig hebben. Met rekenen gaat alles goed. Ik heb een aantal kralenkettingen gemaakt en daarmee kan ik een heleboel. Op het moment ben ik bezig alles wat ik op de school wil vertellen, uit te werken op de laptop. Met een aantal dingen kunnen ze al een heleboel veranderen in het rekengedrag (tellen op vingerkootjes, logischer denken etc.).'

Vrijwilliger Francois mailde:

4 augustus 2003 - 'De kinderen zijn super-gemotiveerd met het leren. Ze zijn ook sterk verbeterd in Mathematics. Ik heb ze onlangs een test gegeven en ze scoorden redelijk. Ook is de schoolwinkel klaar, een winkeltje waarbij de jonge kinderen spelenderwijs leren rekenen. De kinderen vinden het geweldig. Iedere les rekenen hoor ik: "Sir Shop". Ze leren er veel van. Eén van de kinderen is de shopkeeper, één de customer en de andere maakt de 'bill' op het bord. Ook heb ik een diploma 'Table 1 to 10' gemaakt. Iedere keer als ze een tafel moeiteloos kunnen opzeggen en schrijven, ontvangen ze een kruisje.'

Bij tien kruisjes ontvangen ze het certificaat. Nu ben ik bezig met een topografische kaart van Sikkim te maken zodat de kinderen plaatsen kunnen leren, net zoals wij vroeger Aardrijkskunde hadden'.

OKTOBER

Laatste nieuws

Vrijwilliger Hedwig is sinds half september weer op school; ze was zeer tevreden met hoe ze alles aantrof: blijde kinderen, goed gevoed en een Trust die op een paar stempels na rond is. Dr Rai, de eigenaar van het schoolgebouw heeft toegezegd een 5-jaarscontract voor de huur van de school te willen maken zodat in de komende winter, als de school is gesloten aan het bouwen van twee extra klaslokalen kan worden begonnen. Op dit moment wordt gewerkt aan een bouwplan en een begroting. (een eerdere ruwe begroting kwam uit op ongeveer 2000 euro) en misschien kan de geplande douche ook meteen gemaakt. MK, één van de twee gekwalificeerde onderwijzers, heeft de school moeten verlaten omdat er vanuit de plaatselijke politiek een beroep op hem werd gedaan. Zijn jongere broer heeft tijdelijk zijn werk overgenomen en Jamyang heeft een advertentie gezet voor twee nieuwe leerkrachten. Dat er twee nieuwe komen ter vervanging van MK, heeft te maken met het feit dat de oudere kinderen die in de buurt van de school woonden en af en toe bij konden springen, bij het lesgeven van de allerkleinsten, zelf naar een andere school zijn vertrokken en nu dus alleen Yamyang en Premkit overbleven, voor 4 klassen. De inzet van extra leerkrachten heeft ook te maken met de geplande uitbreiding van de school, volgend jaar maart. De kinderen die nu in klas 2 zitten gaan dan naar een nieuwe klas 3 en aan de onderkant is het plan om voor de nursery tien nieuwe kinderen toe te laten, vijf intern en vijf kinderen uit de dorpen in de omgeving. Het lijkt er op dat komend jaar vanaf maart twee vrijwilligers naar Bhuriakop gaan, maar vanaf mei zijn er tot nu geen aanmeldingen. Dus, als je iemand kent die zou willen: heel graag, het liefst met enige onderwijservaring.

Foto: Ongkila, Lemit en Pemkit

Foto: Sonam en Samten

Website in ontwikkeling

Intussen ben ik bezig een website te laten ontwikkelen, waarin we over de inspanningen tot nu toe voor de school en de kinderen van Sikkim nog beter kunnen informeren. Ik hou iedereen op de hoogte.

Sponsoring

Een kind of project kan worden gesponsord. Elke bijdrage is welkom en komt in zijn geheel en rechtstreeks ten goede aan de kinderen en de school. Gironummer 9227356, t.n.v. Stichting Kinderen van Sikkim, Kromme Waal 20, 1011 BT Amsterdam.

Met heel veel dank namens alle kinderen,

Jannie Langbroek

Het verslag van vrijwilliger Francois dat ik jullie niet wil onthouden, volgt hierna

*“He who binds to him a joy,
Does the winged life destroy;
He who kisses the Joy as it flies,
Lives in Eternity’s Sunrise”.*
(William Blake, 1972 - Quote from: *The Tibetan Book of Living and Dying*)

Darjeeling, 14 augustus 2003 - 18 graden C.

Terwijl de felle zon moeite doet de moessonwolken weg te branden, schoolmeisjes met lange vlechten en kleurige rokjes over grote plassen springen en de jeepchauffeur geduldig wacht op zijn passagiers voor de bestemming Soreng, lopen MK (een van de docenten) en ik over de drassige Sombaria Road.

We wisselen verhalen uit over Nederland en het Sikkim van vroeger, nu en de toekomst. MK ziet er altijd keurig uit, kreukloos overhemd, donkere broek en scheiding naar links.

Onderweg passeren we enkele mooie huisjes, een moeder staat met haar kroost in de schaduw van de voordeur en maakt een beleefde ‘wai’. We betreden een pad dat stijl omhoog loopt en uit dezelfde richting hoor ik diverse klanken komen. Voor ons verschijnen enkele hoge bamboe-palen met witte wapperende gebedsvlaggen. Ze vormen de toegangspoort tot een ceremoniële bijeenkomst waarbij het gehele dorp is uitgenodigd. “14 days ago one of the oldest men of this village has passed away”, zei MK en de uitnodiging op ons prikbord vertelde dat na een periode van veertien dagen een tweede bijeenkomst plaatsvindt. Als delegatie van de SHA komen wij onze condoleance aanbieden.

>>>

De geur van dennennaalden en wierook treden ons tegemoet. De geluiden die ik eerder hoorde zijn afkomstig uit een golfplaten gebouwtje dat de functie heeft van boeddhistische tempel. Ik zie thanka's (heilige afbeeldingen), gebedsrollen, kahta's (ceremoniële sjaals) en honderden boterlampjes branden in de aanwezigheid van enkele monniken en een lama (priester), gehuld in rood/oranje gewaad.

Terwijl de lama enkele mantra's voordraagt, bespelen de monniken een pakdong (trompet), nagare (zware drum), bardo harmsol (grote hoorn) en andere slaginstrumenten. Terwijl ik met fascinatie luister naar de a-synchrone, monotone klanken, bekruipt me een ongemakkelijk gevoel. "Hoor ik hier wel thuis, ik heb deze man nooit gekend". De aanwezigen staan in halve maanvorm rondom de 'madir' in meditatie of gebed en in de hoek glinstert een tafeltje met twee oude foto's van de overleden man. De gasten geven daar hun donatie af waarvan de ceremonie wordt betaald en de weduwe financieel kan worden bijgestaan.

In de ontvangstkamer ontvang ik een kop suikerloze 'chai'. Ik herken de jongedame van gisteren. Ze heeft prachtig lang haar dat halverwege haar benen rijkt, een blauwe sari en een glimlach waarbij menig mannenhart zou smelten. Ik kijk naar mijn broek en zie dat er vlekken in zitten, mijn t-shirt bezweet en mijn haren staan alle kanten op. Deze helft van de delegatie ziet er niet zo representatief uit (en ze noemen me altijd 'handsome' sir). Ik schud de hand van of maak een wai voor de diverse kennissen van MK. Af en toe maak ik de grap dat MK de ene helft van Sikkim kent en Jamyang de andere helft, maar ik vraag me nu af of het misschien echt waar is?!

We gaan zitten naast een nette meneer in kruitstreeppak met niet-bijpassende stropdas. Hij blijkt de vice-voorzitter te zijn van een van de belangrijkste politieke partijen in Sikkim en hij spreekt zijn bewondering uit voor ons werk hier. "The fact that I'm able to give so much in life, is the greatest present I received", is mijn antwoord op zijn vraag wat mijn beloning is voor de inspanning. "HOLOMOWAMAW", de lama doet ons gesprek verstoren en MK ziet de mogelijkheid enkele Nepalese woorden te wisselen met mijn gesprekspartner.

Hoewel mijn aanwezigheid, de aanwezigheid van een blanke niet iets nieuws is, zie ik toch verwonderde blikken. Ik kijk nogmaals naar mijn broek. Tegenover mij zit een man met goudkleurige laarzen en een paarse broek met bloemmotief. Nee, het is absoluut niet mijn broek, denk ik naïef. In de verte zie ik de school liggen. Sommige kinderen "vliegen" met een blaadje op een stukje hout dat ronddraait op de wind, terwijl anderen de nieuwe schommel uitproberen.

Ik denk na over hun toekomst, wat zal er van ze terecht komen en hoe goed onze intenties ook zijn, zullen die inspanningen echt verandering brengen in een land waarbij veel ouders stenen hakken om wat rijst te verdienen? De kinderen hebben veel vragen, hun onschuld kent geen geheimen. Het is waar: "Maybe we can not do Big Things in life, but we can do small things with the Greatest Love."

Vanochtend stonden een aantal kinderen van class I & II om mij heen. Ik zat in mijn gebruikelijke rode tuinstoel en genoot van het aroma van mijn nescafé oploskoffie en het heldere uitzicht. "Where is your father Sir?", vroeg Tempa. Ik vertelde hem, met lichte aarzeling, dat hij al meer dan 15 jaar geleden is overleden en dat ik ongeveer zijn leeftijd had toen het gebeurde. Het was even stil. Ik weet dat sommige kinderen een vader of moeder missen... "Punjay grandfather died and she cry", zei Ongkila. Punjay legt haar handen op mijn schouders en Kursongkit stapt op mij af met open armen "You are like a father to me".

Was het een van de lessen? De honderden watervallen, de korte aanblik van de besneeuwde Himalaya toppen, die volle sterrenhemel, warme vriendschappen, het avondgebed van de kinderen, dat moment van vanochtend of het moment van nu? Deze plek heeft diepe indruk op me gemaakt, hoewel ik hier maar twee maanden heb doorgebracht ben ik heel veel van deze kinderen gaan houden.

Tijd lijkt geen rol te spelen in een wereld waar men kiest voor aandacht, liefde en begrip voor elkaar. 14 Dagen, 2 maanden of 15 jaar.

Tijd verstrikt snel, maar lijkt soms heel even stil te staan. Bepaalde gebeurtenissen hebben me veranderd. Een mooie ervaring als deze laat mij zien hoe kostbaar een mensenleven is en hoe Liefde grote barrières overwint. Een ervaring die ik nooit zal vergeten.

MK staat plotsling op en deponeert de envelop in de donatiebox. Voor mij een teken om afscheid te nemen, binnenkort ook van deze omgeving.

>>>

Ik schud de hand van de meneer met niet-bijpassende stropdas en loop terug over het dennennaaldenpad.

Nogmaals kijk ik naar de lucht en besef: "De zon heeft voor altijd van deze wolken gewonnen."

PROLOOG

Ik ben weer teruggekeerd in de bewoonde wereld en wel in Darjeeling, hoog gelegen in The West Bengal Hills van Noord-India. Ik zat vandaag ook op een tuinstoel, maar nu op een terras met een kop filterkoffie.

De datum van het verhaal is 24 juli jl., maar het officiële afscheid was vorige week woensdag, de laatste schooldag voordat de vakantie begon. De versgedrukte rapporten werden uitgedeeld en ouders en voogden kwamen hun kinderen ophalen. In de vroege avond vertrok de laatste jeep met kinderen waarmee ik de sterkste band heb. Ze hielden en niet alleen omdat ze mij niet meer zouden zien, maar ook omdat ze de school zullen missen. Het voelt als

hun thuis. Ze hielden mijn hand stevig vast, lieten los en de jeep verdween. Daar stond ik in de regen. Het was een enorm ontroerend afscheid. Jamyang troostte mij later met de woorden: "If your family and friends would be here en experienced this moment, than they would know, what we do here needs no words".

Mijn afscheid volgde zondagochtend, na veel werk en overdracht. Jamyang gaat vragen of hij mijn gebedsvlag, die ik had gekocht voor mijn logeerkamer, mag worden opgehangen aan de 'Jorethang Bridge', de brug die twee belangrijke delen van Sikkim met elkaar verbindt. In het boeddhisme gelooft men dat de mantra's (gebeden met meerdere herhalingen) beschreven op de vlag door de wind worden verspreid en zo hun bestemming bereiken. Ik hoop dat mijn gebeden langs alle windrichtingen van Sikkim mogen vliegen. Ik ontving verschillende sjaals om mijn nek als teken van vriendschap en gelukwens voor mijn verdere reis. En zo verdween de Sikkim Himalayan Academy langzaam uit mijn zicht, maar nooit meer uit mijn hart.

Francois

